Українська література

5 клас

Сьогодні 29.01.2025

Тетяна Майданович «Країна Українія», «О Україно! Божий білий цвіт». Образ сучасної України в поетичних творах.

Мета: повторити поняття: метафора, порівняння, патріотична лірика; познайомити з поняттям епітет, розвивати навички читання ліричних творів, розпізнавати емоційне ставлення до зображуваного, зміни настрою, різноманіття почуттів ліричного героя; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до рідної країни.

Добрий день! Сіли рівно, озирнулись, Один одному всміхнулись. Якщо добре працювати – Вийдуть гарні результати. Тож не гаємо ми час, Бо знання чекають нас!

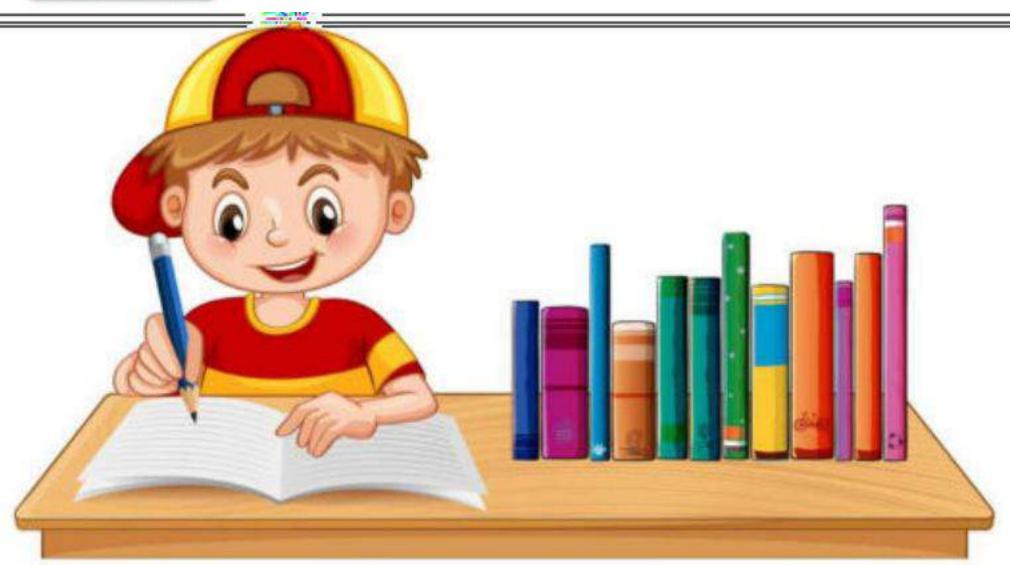
Повідомлення теми уроку

Сьогодні ми поговоримо про поезії Тетяни Майданович, їхнє патріотичне спрямування. Будемо знаходити засоби художньої виразності у віршах.

Перевірка домашнього завдання

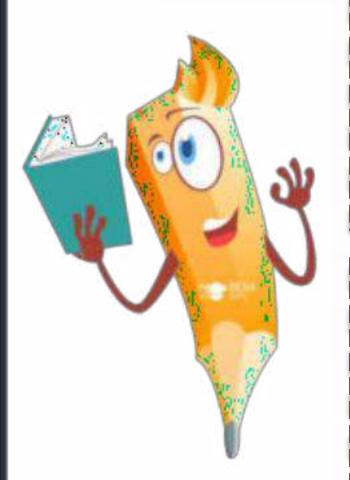
Сьогодні 29.01.2025

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна родота

Патріотична лірика— ліричні твори, у яких виражені почуття любові до _____, гордості за визначні _____, тривоги за його .

Патріотична лірика— ліричні твори, у яких виражені почуття любові до рідного народу, гордості за визначні здобутки, тривоги за його долю.

Порівняння— зображення одного явища за допомогою _____, чимось на нього .

Порівняння— зображення одного явища за допомогою іншого, чимось на нього схожого.

Метафора— художнє ____ ознаки одного явища на інше ____ між ними.

Метафора — художнє перенесення ознаки одного явища на інше за подібністю між ними.

Робота із підручником «Українська література» Т. Яценко, c. 124-128.

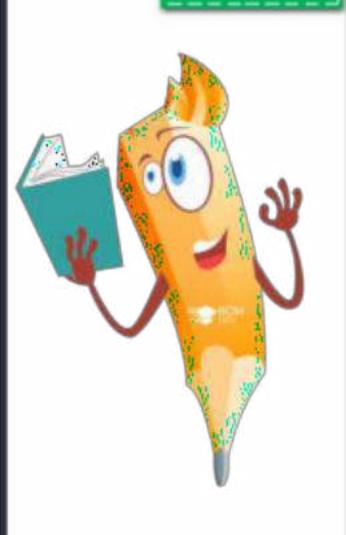
Читання поезії «Країна Українія» (с. 124)

Є така країна — Українія. Вся вона обсаджена калиною. Не звичайна, а немов казкова Скрізь лунає українська мова.

І пісні, й казки з усього світу
Тут зібрались вам на радість, діти!
Не шукайте, не питайте: «Де ж це?»
Ось вона прийшла у ваше серце.

- У Яким постає перед вами образ Батьківщини після прочитання вірша Т. Майданович «Країна Українія»?
- ✓ Які рослини є символами України? Відшукайте один із них у вірші.
- ✓ Чому авторка використовує образ цієї символічної рослини?

Розгляньте картину Д. Добровольського «Червона калина». Які рядки із вірша вона ілюструє?

Поміркуй (с. 125). Робота в групах

Намалюйте ілюстрацію до цього вірша. Підготуйтеся до виразного читання вголос поезії Т. Майданович «Країна Українія». Зверніть увагу на розділові що використовуються знаки, звертаннях і прямій мові, зокрема тире, двокрапка, знак питання. Подумайте, які почуття потрібно передати, з якою інтонацією читати вірш.

Більшість слів мають пряме і переносне Щоб їх розрізнити, треба значення. передовсім уявити зображену картину. Добра порада: уявляючи, заплющте очі, перенесіться на мить у змальований світ. Якщо описане явище реальне і можливе в дійсності, то значення слова пряме. А якщо значення чи назва перенесені з одного явища на інше, то — переносне.

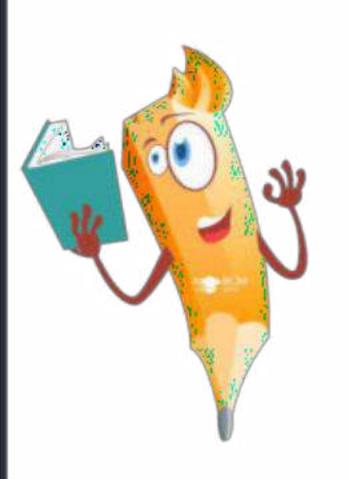

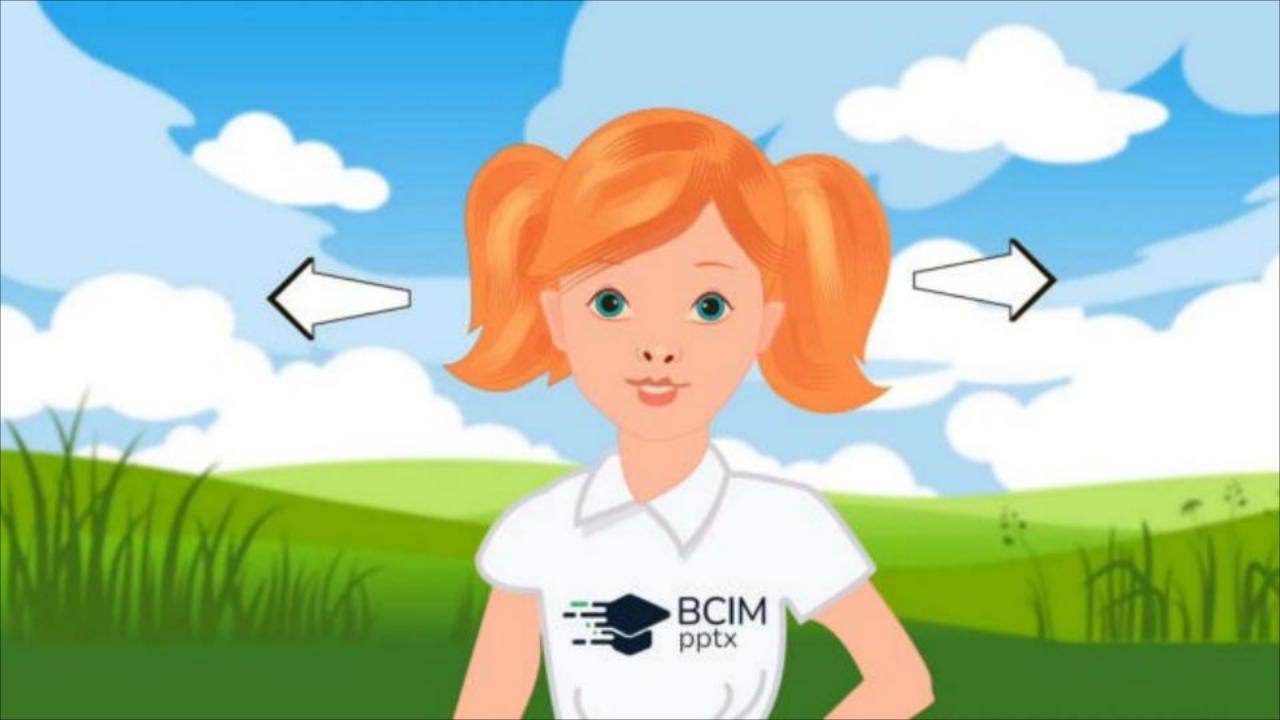
Прочитайте словосполучення: море сміху, темне море, море подарунків, море людей, вечірнє море, радісне море, море книжок, глибоке море, море задрімало. У яких із них слово «море» використано в прямому значенні, а в яких — у переносному?

Поміркуй (с. 125)

Пряме значення	Переносне
	значення
темне море	море сміху
вечірнє море	море подарунків
глибоке море	море людей
	радісне море
	море книжок
	море задрімало

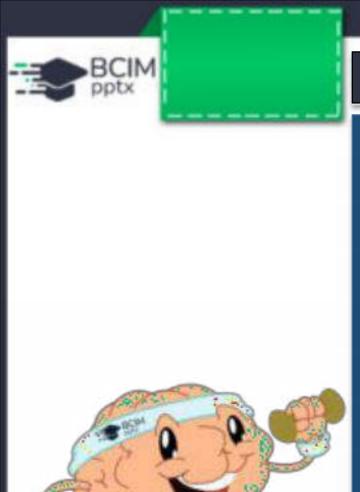

Читання поезії «О Україно! Божий білий цвіт!» (с. 126)

О Україно! Божий білий цвіт! Храни дітей у цьому лихолітті! Хто, як вони, тебе сягне любить У цілім світі?! Хто заспіває так твої пісні, Як їхні душі сонячні співають? Хто хліб засіє, трави запашні? Ізліпить глек? Ішишки короваю? Прости ще, Боже, тим, хто не уздрів Красу вкраїнських плодоносних гонів... Додай нам сили — Духа дай згори, Дай вистоять проти орди — й сьогодні!

Поміркуй (с. 126)

Які почуття викликав у вас вірш «О Україно! Божий білий цвіт!»?

До кого звертається поетеса у своєму творі? Чому тривожно звучать останні рядки вірша?

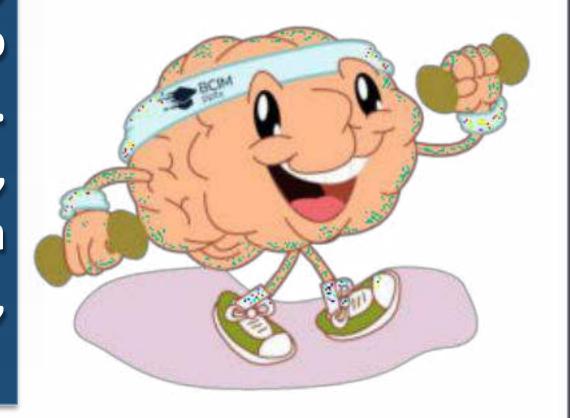
Які загрози виникали й існують зараз для України?

У кого просить допомоги й захисту лірична героїня поезії?

Подумайте, з якою метою авторка використовує значну кількість окличних і питальних речень. Які емоції її переповнюють, чи вдалося донести їх до вас?

Епітет — художнє означення, що емоційно або образно характеризує певне явище. Наприклад, веселий сніжок, усміхнене сонце, радісна пісня, розкішні небеса, сонячні душі.

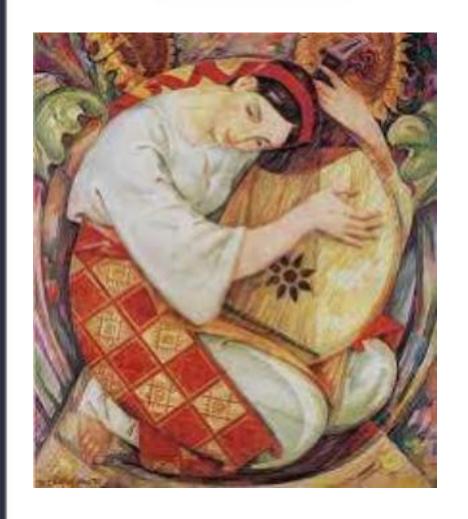

Поміркуй (с. 127)

- Назвіть епітети, метафори і порівняння, які використовує Т. Майданович у своїх творах.
- Подумайте, чи вдалося б поетесі донести мотив своїх творів до читачів/читачок без цих художніх засобів.
- Наведіть приклади епітетів, метафор і порівнянь із інших прочитаних вами художніх творів.

До патріотичних тем зверталися у своїй творчості не тільки українські поети/поетеси, але й художники/художниці. Дівчина у стародавньому українському вбранні, яка співає під звуки бандури, на полотні М. Дмитренка «Мелодія».

Мальовничий український краєвид у роботі художника О. Шупляка.

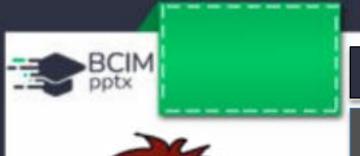

Різнобарвний український орнамент у І. Хомчак.

Поміркуй (с. 128)

Розгляньте картини українських художників/художниць. Яка тема об'єднує їх із прочитаними вами

яка тема об'єднує іх із прочитаними вами віршами?

Опишіть одну з картин, використовуючи епітети та порівняння.

Яка з картин вам найбільше сподобалась? Чому? Свою думку обґрунтуйте. Якби вам довелося зобразити на картині красу України, що б ви намалювали?

Поезія дуже часто знаходить своє друге життя в піснях. Підготуйте творчий проєкт «Образ України в пісенній ліриці». Презентуйте його.

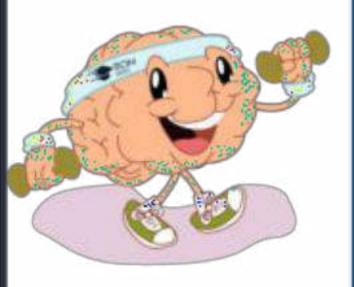
Закріплюємо вивчене

- ✓ Доведіть, що вірші розділу «Україна і я» належать до патріотичної лірики. Схарактеризуйте цей вид лірики.
- ✓ Які почуття викликали у вас вірші про Україну?
- ✓ Які художні образи є головними в цих творах?
- ✓ За допомогою яких образних слів поетеси виражають думки й почуття? Дайте їм визначення.

Закріплюємо вивчене

- ✓ Які життєві цінності людини і громадянина/громадянки залишаються вічними? Поясніть свою думку на прикладі ліричних творів українських поетів/поетес минулих століть і сучасних часів.
- ✓ Як ви оцінюєте свою роботу над матеріалами цього розділу підручника?

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Вивчити напам'ять поезію
Т. Майданович
«Країна Українія».

